Integriteitscommissie Rijk

Jaarverslag

Integriteitscommissie Rijk

2025

Integriteitscommissie
Rijk

Voorwoord voorzitter

Begin 2025 hebben de minister van BZK en de vakbonden gezamenlijk besloten tot het instellen van de Integriteitscommissie Rijk. Met de start van de Integriteitscommissie Rijk is op 1 juli 2025 een belangrijke stap gezet: er is binnen het Rijk een onafhankelijke, rijksbrede en rechtstreeks toegankelijke voorziening gekomen waar (ex-)medewerkers terecht kunnen wanneer zij niet kunnen, willen of durven melden in het reguliere meldlandschap. Juist die onafhankelijkheid biedt vertrouwen aan medewerkers die twijfelen of zij moeten melden, en aan werkgevers en werknemersorganisaties die erop vertrouwen dat meldingen zorgvuldig worden behandeld.

De Commissie staat voor een integere overheid en een werkomgeving waarin medewerkers zich veilig voelen om iets te zeggen wanneer het wringt. De Integriteitscommissie Rijk helpt om die stap laagdrempeliger te maken: onafhankelijk, deskundig en zorgvuldig voor degene die niet bij de bestaande voorzieningen kunnen, willen of durven melden.

De aanleiding voor de oprichting van deze Commissie ligt dan ook in de behoefte aan een externe, onafhankelijke plek waar meldingen zorgvuldig kunnen worden onderzocht. Intern bestaan al verschillende mogelijkheden om zaken te bespreken, maar we weten dat het – zeker bij gevoelige kwesties – niet altijd eenvoudig is om binnen de eigen organisatie je verhaal te doen. Juist dan moet er een plek zijn waar mensen kunnen aankloppen. De Commissie vervult die rol: als een aanvullende keuzemogelijkheid op de bestaande voorzieningen.

Onze onafhankelijke positie is ons fundament. Wij opereren buiten de Rijksorganisatie en zonder aansturing van ministeries. Daar doen wij geen concessies aan. Alles wat raakt aan deze onafhankelijkheid, wegen wij scherp en zorgvuldig. Dat doen wij niet om lastig te zijn, maar omdat vertrouwen onze basis is – voor medewerkers die zich bij ons melden, voor betrokkenen, voor de werkgever en voor werknemersorganisaties.

Naast individuele meldingen kijken we ook naar patronen. Wanneer signalen zich herhalen, zien we het als onze taak om deze expliciet onder de aandacht te brengen bij de betrokken organisaties. Wij vervullen daarbij de rol van kritische vriend: eerlijk, als dat schuurt, en altijd vanuit het gezamenlijke belang van een veilige werkomgeving.

Als Commissie willen we dat mensen ons weten te vinden wanneer zij ons nodig hebben. Maar onze opdracht reikt verder dan individuele meldingen alleen. Ons werk is uiteindelijk geslaagd wanneer organisaties binnen de Rijksoverheid leren van wat wordt gemeld, patronen worden doorbroken en dat medewerkers ervaren dat melden ertoe doet. Dat kunnen we alleen samen bereiken, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid.

Prof. dr. Saniye Çelik
Voorzitter

1. Werkwijze

De Integriteitscommissie Rijk behandelt onafhankelijk, deskundig en vertrouwelijk meldingen over integriteitsschendingen, misstanden en benadeling na eerdere meldingen binnen de sector Rijk. Door zorgvuldig onderzoek en het geven van advies aan de hoogste leidinggevende van de melder of betrokkene draagt de Commissie bij aan een sociaal veilige en integere werkomgeving bij de Rijksoverheid. Ook kan de Commissie direct actie ondernemen om de veiligheid van Rijksmedewerkers te borgen zonder angst voor nadelige gevolgen.

Kernwaarden

De Integriteitscommissie Rijk werkt vanuit de volgende kernwaarden:

Onafhankelijk
De Commissie opereert zonder last of ruggespraak.

Deskundig
De Commissie handelt op basis van expertise en ervaring. Zij werkt feitelijk, helder en onderbouwd.

Betrokken
De Commissie heeft oog voor de impact van meldingen op alle betrokkenen.

Zorgvuldig
De Commissie behandelt meldingen met aandacht en precisie.

Het meldproces is nauwkeurig opgesteld en wordt duidelijk uitgelegd op onze website en in verkorte versie in hoofdstuk 3 van dit jaarverslag.

2. Commissie-leden

De Integriteitscommissie Rijk bestaat uit vijf leden met gezaghebbende expertise op het gebied van recht, bestuur, opsporing, sociale veiligheid en mensenrechten.

Gezamenlijk brengen zij brede ervaring mee in het onderzoeken van complexe kwesties, het wegen van belangen en het adviseren op het hoogste niveau binnen de publieke sector.

Lees hier meer over de Commissieleden.

Saniye Çelik - Voorzitter

Saniye Çelik is bijzonder hoogleraar Diversiteit en Inclusie bij de Politie aan het Institute for Security and Global Affairs van de Universiteit Leiden. Zij geeft onderwijs en doet onderzoek naar diversiteit, inclusie, sociale veiligheid, discriminatie en leiderschap.

"Voor mij draait dit werk om mensen: om gezien worden, om rechtvaardigheid en om een plek te hebben waar je terecht kunt als je vastloopt. Maar ook om het stellen en bewaken van normen, juist in situaties waarin integriteit onder druk staat. Ik doe dit vanuit een diepe intrinsieke motivatie, omdat ik weet hoe groot de impact is wanneer eerlijkheid en integriteit onder druk komen te staan. Elke organisatie moet zo'n veilige én betrouwbare plek bieden."

Mariam Chébti

Mariam Chébti is juriste en gespecialiseerd in mensenrechten. Mariam is verbonden aan de Adviesraad Migratie als vice-voorzitter. Mariam heeft veel ervaring met het uitvoeren van de taken van onafhankelijke bij wet ingestelde commissies ter bescherming van de fundamentele rechten van burgers.

"Vanuit mijn achtergrond in mensenrechten zie ik hoe wezenlijk het is dat mensen effectieve rechtsbescherming ervaren wanneer zij in hun dagelijkse leven sociale onveiligheid of een andere inbreuk op hun rechten meemaken. Juist daarom wil ik bijdragen aan een voorziening waar mensen die zich inzetten voor de Rijksoverheid en daarmee het publiek belang op een laagdrempelige wijze toegang hebben tot rechtsbescherming en waar zorgvuldigheid, neutraliteit en effectiviteit vooropstaan."

Arthur van Baaren

Arthur van Baaren heeft 45 jaar bij de politie gewerkt in veel verschillende functies. Arthur was onder andere chef van het bureau Zware Criminaliteit in Amsterdam, divisiechef opsporing in Hollands Midden en districtschef Leiden – Bollenstreek bij de eenheid Den Haag. Zijn laatste rol was algemeen directeur van de Rijksrecherche dat valt onder het Openbaar Ministerie.

"In mijn eerdere werk draaide alles om vertrouwen: van burgers, collega's en de samenleving als geheel. Zorg en respect vormen hiervan de basis, net zoals binnen de Integriteitscommissie Rijk. Door deel te nemen aan de Integriteitscommissie Rijk wil ik bijdragen aan een werkomgeving die niet alleen reageert op incidenten, maar een werkomgeving waarin rechtvaardigheid en vertrouwen de norm zijn."

Quirine Eijkman

Quirine Eijkman is rechtssocioloog en gepromoveerd op veiligheid en mensenrechten. Quirine is lector Toegang tot het Recht bij het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de Hogeschool Utrecht en voormalig ondervoorzitter van het College voor de Rechten van de Mens. Ze heeft veel ervaring met (alternatieve) geschilbeslechting, rechtsbescherming en onderzoek.

"Het is essentieel dat (oud-) medewerkers van het Rijk een plek hebben waar ze terechtkunnen. Meldingen over misstanden, integriteitsschendingen, benadeling en/of ongewenste omgangsvormen zijn ingrijpend voor de melder en betrokkenen. Daarom is onafhankelijk en vertrouwelijk onderzoek, hoor en wederhoor en advies cruciaal."

Milène Junius

Milène Junius heeft ruim tien jaar ervaring als burgemeester en wethouder en is nu gecertificeerd coach (NOBCO) en vertrouwenspersoon (LVVV) voor besturen van verschillende overheden en heeft daarmee ruime ervaring met integriteit en sociale veiligheid binnen de overheid. Daarnaast is zij loopbaanadviseur voor afgetreden politieke ambtsdragers in hun reïntegratietraject.

"Naast het bijstaan van mensen bij integriteitskwesties en hen het gevoel te geven dat ze echt gehoord worden, hoop ik dat door mijn werkzaamheden voor de Integriteitscommissie Rijk meer ruimte komt voor medewerkers binnen het Rijk om integriteit bespreekbaar te maken. Dat geldt voor melders en betrokkenen. Met als doel een sociaal veiliger werkklimaat te creëren, zodat de rijksambtenaren optimaal kunnen presteren voor de samenleving."

Benoeming Commissieleden

De Commissieleden zijn door de minister van Binnenlandse Zaken & Koninkrijkrelaties benoemd per 1 juli 2025 en zijn in deze periode van start gegaan met voorbereidende werkzaamheden, voor de komst van de inhoudelijke meldingen. De Commissie opereert zonder last of ruggespraak en vormt daarmee een onafhankelijk oordeel, los van de betrokken organisatieonderdelen. Zo heeft de Commissie gewerkt aan een Werkwijze, een Onderzoeksprotocol, heeft de Commissie interne werkafspraken gemaakt en is een eerste versie van de website gelanceerd. Daarnaast hebben diverse kennismakingsgesprekken met variërende stakeholders plaatsgevonden. Vanaf 5 november 2025 zijn de eerste meldingen in behandeling genomen.

De basis voor deze Commissie is gelegd in de afspraken uit het akkoord over de CAO Rijk 2022-2024 en de CAO Rijk 2024-2025. Deze Commissie is opgericht in nauwe samenwerking met de vakbonden.

In de CAO is afgesproken dat werknemers moeten kunnen rekenen op een sociaal veilige werkomgeving en een goede, toegankelijke meldstructuur.

De Commissie is ingericht voor medewerkers die hun vermoeden van een integriteitschending of vermoeden van een misstand bij de reeds bestaande voorzieningen niet kunnen, willen of durven melden.

De benoeming van de Commissieleden betreft een nevenfunctie, naast hun andere werkzaamheden.

3. Meldingen

Hiernaast is een weergave opgenomen van het totale aantal meldingen in 2025, het aantal ingediende meldingen per organisatieonderdeel, een indicatie van de aard van de meldingen en de ontvankelijkheid van de meldingen.

Er zijn in 2025 in de maanden november en december in totaal 25 meldingen gedaan bij de Commissie.

Organisatie

Totaal 25

Aard van de meldingen

In 2025 zat de Commissie nog in de opbouwfase. De eerste meldingen zijn in het najaar van 2025 ontvangen en daarop volgend zijn in december de eerste oriënterende gesprekken met melders gevoerd. Het gaat met name om meldingen over integriteitsschendingen als omgangsvormen, of benadeling na het doen van een eerdere melding.

Ontvankelijkheid van de meldingen

Van de 25 meldingen die in 2025 ontvangen zijn, zijn twee meldingen niet-ontvankelijk verklaard.

Uitgebrachte rapporten en adviezen

De Commissie neemt sinds november 2025 meldingen aan, om die reden zijn nog geen rapporten of adviezen uitgebracht.

Zo verloopt het meldproces

De Commissie heeft het meldproces zorgvuldig ingericht, om goed onderzoek te kunnen doen, hoor en wederhoor toe te passen en een gewogen advies uit te brengen. Bekijk op de website een uitgebreide toelichting op het meldproces.

1 Ontvangst en contact

De melding gaat naar het meldpunt, dat binnen één werkdag bevestigt en bepaalt welke commissie deze behandelt. Na een intake wordt de melding zo nodig voorgelegd, en binnen drie maanden volgt de uitkomst.

2 Aanvullende informatie en gesprek

Indien nodig vraagt de Commissie om aanvullende informatie om de melding goed te kunnen beoordelen. De Commissie nodigt de melder in de meeste gevallen uit voor een oriënterend gesprek.

3 Beoordeling van de melding

Op basis van onder andere ernst, urgentie en beschikbaarheid van informatie wordt besloten of de melding past binnen de taak van de Commissie.

4 Besluit over vervolgstappen

De Commissie bericht de melder of de melding inhoudelijk behandeld wordt, inclusief een indicatie van het tijdspad.

5 Onderzoek

Als de Commissie besluit een onderzoek in te stellen worden de hoogste leidinggevende en andere betrokkenen geïnformeerd.

6 Reageren op het feitenrapport

De melder en degene over wie de melding gaat kunnen reageren op het rapport.

7 Het oordeel en advies

Op basis van het feitenrapport geeft de Commissie een oordeel over de gegrondheid van de melding(en) en een advies aan de hoogste leidinggevende.

8 Eindrapport en reactie bevoegd gezag

De hoogste leidinggevende besluit wat er gebeurt met het advies.

9 Sluiting van het dossier

De Commissie sluit het dossier na het versturen van het eindrapport.

4. Activiteiten

In 2025 legde de Integriteitscommissie Rijk de basis voor een betrouwbare, onafhankelijke en zorgvuldig ingerichte werkwijze. Het jaar stond in het teken van een gefaseerde opbouw, die startte in het tweede kwartaal van 2025, waarbij telkens werd gewerkt aan een ander onderdeel.

Tweede kwartaal

In het tweede kwartaal richtte de Integriteitscommissie Rijk zich op het ontwikkelen van de noodzakelijke basis voor de uitvoering van de werkzaamheden. Er zijn in dit kwartaal een Werkwijze, het meldproces en een Onderzoeksprotocol ontwikkeld.

Ook richtte de Commissie de interne werkprocessen in. Rollen, verantwoordelijkheden en processtappen werden vastgelegd, zodat helder is hoe informatie wordt verwerkt en welke procedures gelden. Parallel hieraan is een ondersteunend bureau ingericht voor de dagelijkse ondersteuning en communicatie.

Derde kwartaal

In het derde kwartaal kreeg de digitale infrastructuur vorm. Systemen voor gegevensverwerking werden ingericht en beveiligingsmaatregelen getroffen om te voldoen aan de geldende normen voor informatiebeveiliging en privacybescherming.

Verder vond afstemming plaats met het meldpunt IOR om het meldproces adequaat te laten verlopen. Ook is een eerste versie van de website gelanceerd voor melders en andere betrokkenen om hen te voorzien van de juiste informatie, contactmogelijkheden en het doen van een melding.

Vierde kwartaal

In het vierde kwartaal was de Integriteitscommissie Rijk volledig operationeel en nam vanaf november 2025 de eerste meldingen in behandeling.

5. Vooruitblik 2026

In de eerste maanden van dit opstartjaar heeft de Integriteitscommissie Rijk gewerkt aan het neerzetten van een solide basis: zorgvuldige hoor en wederhoor en het verstevigen van een positie buiten het Rijk die het mogelijk maakt om meldingen met aandacht en professionaliteit te behandelen. Dat werk bestendigen we en zetten we komend jaar voort.

We verwachten dat alle Rijksmedewerkers en betrokkenen bij een melding ons ook in het komende jaar steeds beter weten te vinden wanneer zij vastlopen bij integriteitskwesties, misstanden of zorgen over sociale veiligheid. Niet iedere melding zal tot een onderzoek leiden; soms is het beter dat een zaak intern wordt opgepakt en in andere gevallen kan doorverwijzing naar een andere instantie passend zijn.

Naast het behandelen van individuele meldingen blijft het herkennen en teruggeven van patronen een belangrijk onderdeel van ons werk. Wanneer bepaalde signalen vaker terugkomen, zien wij het als onze verantwoordelijkheid om die inzichten te delen.

Komend jaar blijven we bouwen aan vertrouwen, zichtbaarheid en samenwerking. Het betekent ook dat we het gesprek blijven voeren met werkgevers en werknemersorganisaties en andere belangrijke personen (zoals integriteitscoördinatoren, bedrijfsartsen en vertrouwenspersonen) die zich bezighouden met integriteit binnen het Rijk. Elk vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid, maar met een gezamenlijk doel: een cultuur waarin integriteit en veiligheid vanzelfsprekend zijn en waarin minder meldingen nodig zijn omdat zaken tijdig bespreekbaar zijn.

Ons werk is geslaagd wanneer mensen weten dat er een onafhankelijke plek is waar hun verhaal zorgvuldig wordt gehoord - en wanneer organisaties de ruimte voelen om samen te leren van wat binnenkomt.

Contact:

Integriteitscommissie Rijk
Lange Voorhout 13
2514EA Den Haag

070-3765406
contact@meldpunt-ior.nl

Vormgeving: Marcel Oosterwijk, CAOP

April 2026